

ŽIVIM SNOVE

školski kalendar
i priručnik

Nedjeljko Marković
Jelena Adamlje
Katarina Jelić

ujutro		sat	ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak
popodne							
						</	

Uvod

Četvrti školski kalendar udruge Pragma *Živim snove* usmjeren je promoviranju poduzetništva među djecom i mladima kao načinu razmišljanja i djelovanja. Nastavlja se na prethodno izdanje školskog kalendara *Sanjam* koji ističe poznate osobe koje su ostvarile značajan osobni ili društveni uspjeh, o čemu sanjaju sva djeca i mladi. Stoga ih se u ovogodišnjem Kalendaru nastoji potaknuti da i sami žive svoje snove, počevši od sadašnjeg trenutka, ne čekajući da se oni ‘dogode’ ili da im se ‘posreći’.

Poduzetnost i poduzetništvo u Kalendaru se shvaćaju u njihovu širem smislu, kao životne vještine koje olakšavaju, ne samo postizanje poslovnog uspjeha i zarade, već uspješnog upravljanja osobnim i društvenim životom.

Kalendar *Živim snove* donosi poticajne tekstove, inicijative, podsjeća na osobe i događaje te predlaže konkretne vježbe osobina, vještina, razrade planova i projekata, volonterstva, kritičkog promišljanja, uz pomoć kojih (te uz pomoć svojih nastavnika i roditelja) djeca i mladi mogu prihvatiti određeni izazov, prevladati neki svoj strah, ponašanje kojim nisu zadovoljni i ostale prepreke koje ih sputavaju u ostvarivanju svojih nadanja i snova. Vježbanje navedenog u sadašnjosti, posredno i neposredno, olakšat će im ostvarenje obrazovnih ciljeva, snalaženje na tržištu rada, odnose u poslovnom, obiteljskom i društvenom okruženju, razvijanje interesa i odgovorno sudjelovanje u građanskom životu. Razvijanjem poduzetničkih osobina, razmišljanja i djelovanja jačaju se zaštitni čimbenici, odnosno potiče se pozitivan razvojčnosti (zrelost, samostalnost, odgovornost...) i integracija u društvenu sredinu, čime se preveniraju rizična i socio-patološka ponašanja, ovisnosti, kriminal i socijalna izolacija osobe.

Što ćete pronaći u ovogodišnjem Pragminom Kalendaru?

Svaki mjesec obilježava:

1. redovne blagdane i praznike te relevantne datume u školskoj i kalendarskoj godini (Stara godina, početak i kraj školske godine, trajanje školskih praznika...)
2. značajne datume obilježavanja temeljnih i općih vrijednosti (npr. Dan mira, volontera, ljudskih prava, Mjesec borbe protiv ovisnosti...)
3. zanimljive, ‘zabavne’ datume (npr. inicijativa za obilježavanje Međunarodnog dana neuspjeha) te obljetnice rođenja/smrti poznatih osoba koje su svojim djelovanjem doprinijele čovječanstvu.

Pojedine od spomenutih datuma u uvodnome tekstu i praktikumu povezujemo s temom poduzetništva, pokušavajući njegove pojedine elemente što više približiti djeci i mladima. Uvodni tekst u mjesecu može nastavnicima i stručnjacima služiti kao uvod u provođenje praktikuma. Aktivnosti praktikuma, zasebno za osnovne i srednje škole, nastoje omogućiti fleksibilnost nastavnicima u provođenju aktivnosti na satu. Provedive su u jednom dijelu sata, ali s mogućnošću dodatne razrade aktivnosti kroz nekoliko školskih sati, čitav mjesec, školsku godinu.

Ovim vas putem molimo da nam pošaljete tekstove, fotografije, video ili zvučne priloge koje ćete eventualno izraditi tijekom izvođenja aktivnosti u pojedinim mjesecima — želimo objaviti vaše radove/sadržaje!

Molimo vas da ispunite i kratak evaluacijski upitnik o uporabi Kalendara koji se nalazi na posljednjoj stranici Kalendara. Vaše nam mišljenje pomaže u procjeni učinkovitosti Kalendara te prilagođavanju i unaprjeđenju sadržaja prema prijedlozima učenika, nastavnika i stručnih suradnika.

Ispunjeni upitnik možete fotografirati i fotografiju poslati:

- e-poštom na: pragma@udruga-pragma.hr;
- poštom na: Pragma, Teslina 13, Zagreb;
- faksom na broj 01 7789 951;

ili možete upitnik ispuniti on-line na stranici: www.udruga-pragma.hr.

Također, ukoliko primjerak kalendara za sljedeću školsku godinu, 2017./2018. želite dobiti poštom, molimo vas da ispunite molbu u nastavku evaluacijskog upitnika.

Svi dosadašnji školski kalendari, kao i druge Pragmine publikacije, nalaze se na našoj mrežnoj stranici: www.udruga-pragma.hr.

**Pismenost(i) i jezici kao glavna osobna baština
ili početni kapital za svaku mladu osobu!**

Pismenost je temelj društvenog razvoja, sredstvo sporazumijevanja i razmjene informacija, ideja kao i njihova provođenja. Uz vještine pisanja, čitanja i računanja, danas u pismenost ubrajamo i sposobnost čitanja s razumijevanjem, vještine komuniciranja, poznavanja stranih jezika, korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija, sposobnost rješavanja problema, otvorenost za timski rad te cjeloživotno učenje. Ako gledamo još šire, pismenost može biti vezana za različita područja: o emocijama i njihovu upravljanju učimo kroz emocionalnu pismenost; o korištenju i kritičkom razmišljanju o medijima kroz medijsku pismenost; o korištenju novca kroz financijsku pismenost. Sve su to važne 'pismenosti' 21. stoljeća.

Poznavanje stranih jezika pravo je bogatstvo, posebno ako ih znamo koristiti aktivno (govoriti, pisati na stranom jeziku). Ako poznajemo strane jezike, to znači da poznajemo i tuđu kulturu. Biti otvoren za različitosti i moći ih razumjeti još je jedna kvaliteta modernog čovjeka koji je slobodniji kretati se, živjeti, raditi i napredovati u obrazovanju i poslu bilo gdje u svijetu.

Zato je važno ne odgađati učenje i usavršavanje svih navedenih vještina za kasnije (sutra, sljedeće godine ili kada odem u mirovinu!), već učinimo nešto danas — ulažimo u sebe! Amerikanci su uveli Dan borbe protiv odugovlačenja koji može i nama biti inspiracija. Ako se trudimo iz dana u dan biti gramatički, kulturološki, medijski, emocionalno, financijski i na druge načine pismeniji, povećat ćemo krug poznanika i prijatelja, imat ćemo veće mogućnosti za pokretanjem vlastitog poduzeća, više ćemo putovati te učiti od drugih (putem interneta i uživo) kako bismo unaprijedili svoje sposobnosti! Tjedan cjeloživotnog učenja pravi je poticaj na početku školske godine za početke 'novih učenja'!

Agata Christie itekako je bila pismena i ambiciozna, što je znala dobro iskoristiti — napisala je više od 80 romana te je, nakon Shakespearea, postala najprodavanijom autoricom u povijesti! U pisanju joj je pomagala njezina mašta, čitanje od ranog djetinjstva, medicinska struka, putovanja i život s drugim kulturama.

rujan						
ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	subota	nedjelja
Početak školske godine, Međunarodni dan humanitarnih organizacija			Međunarodni dan pismenosti			
			Međunarodni dan demokracije			
		Međunarodni dan mira		Međunarodni dan kulturne baštine i Dan europske baštine		
Europski dan jezika;						
26. 9. — 2. 10.						
Tijedan cjeloživotnog učenja						

osnovna škola

1.

Učenici mogu pripremiti tri kratke priče s temom:

‘Ne ostavljam za sutra ono što mogu učiniti danas’ kako bi osvijestili svoje interese i mogućnosti. Nakon priča, učenici mogu provesti debatu na stranome jeziku koristeći napisanu priču. Pritom neka ne bude važno tko se bolje izražava, već da svatko vježba govor na stranome jeziku, što će ubuduće olakšati komunikaciju sa strancima.

2.

a) provedite neku od predloženih radionica emocionalne i medijske pismenosti iz publikacije ‘Komunikacija odgaja — odgoj komunicira. Emocionalna i medijska pismenost’, dostupnu na mrežnoj stranici udruge Pragma:

www.udruga-pragma.hr,

b) razgovarajte s učenicima, roditeljima i nastavnicima o smjernicama medijskog odgoja i pismenosti iz publikacije ‘Komunikacija odgaja — odgoj komunicira. Emocionalna i medijska pismenost’,

c) organizirajte radionicu uz pomoć stručnjaka o osnovama financijske pismenosti. Taj stručnjak može biti roditelj koji je računovođa, ekonomist, poduzetnik...

3.

U razredu organizirajte raspravu o važnosti pismenosti za 21. stoljeće i o činjenici da diljem svijeta postoji, prema nekim procjenama, oko 793 milijuna ljudi koji ostaju nepismeni. Napravite plakate u razredu koji promiču, oglašavaju i informiraju školu i zajednicu o značaju pismenosti.

Na društvenim mrežama aktivno nastojite obilježiti Tjedan cjeloživotnog učenja koji se obilježava od 26. rujna do 2. listopada 2016. godine.

srednja škola

1.

Posvetite jedan sat poeziji na materinskom i na stranom jeziku:

a) prevedite neku hrvatsku pjesmu na strani jezik

b) prezentirajte poeziju na stranome jeziku koji dobro govorite, uz kratko pojašnjenje o čemu tekst govori (ako ostali ne znaju taj strani jezik)

c) izrecitirajte poeziju na vlastitome jeziku ili dijalektu!

2.

Organizirajte natječaj razrednih ideja koje želite ostvariti tijekom školske godine, bez odgađanja (po uzoru na Dan razmjene ideja i Dan borbe protiv odugovlačenja)!

Svaki učenik zapisuje:

— što bi volio ostvariti i s kojim ciljem (kako će mu to služiti u životu)

— što mu je za to potrebno (koliko vremena, koja sredstva, materijali, koliko novca, prostora i sl.)

— koje osobe mu u tome mogu pomoći

— koje zapreke može pritom susresti i kako će ih prevladati

— kako se želi osjećati kada ostvari svoju ideju.

Učenici u grupama prezentiraju svoju ideju te o njoj mogu raspravljati po definiranim kategorijama: ocjena cjelokupne ideje i njezine prezentacije (jezično izražavanje, uvjerljivost, samopouzdanje govornika...) te specifični elementi — jasnoća postavljenog cilja, razrada potrebnih sredstava, kvaliteta analize zapreka i načina njihova prevladavanja. Zatim se u grupi izabere jedan predstavnik koji će razredu predstaviti svoju ideju, ali i ukratko opisati tuđe ideje.

Razrednik na kraju može dati svoje mišljenje o svakom predstavniku grupa te zaključiti sa smjernicama kako prevladati sklonost odlaganju započinjanja neke aktivnosti:

— dovoljno sna dat će nam potrebnu energiju (a onda i volju) za aktivnosti u danu

— aktivnosti koje ne volimo bolje je napraviti što prije jer će onda ostati dovoljno vremena za one koje volimo, bez grča u želucu (koji osjetimo kada znamo da moramo napraviti ono što nam je mrsko)

— osvijestiti bojimo li se nečega pa nas to sputava: možemo se bojati neuspjeha, uspjeha, završavanja aktivnosti... Kada osvijestimo strah, lakše nam se suočiti s njime!

— želja da zadatak ispadne savršen ili perfekcionizam velika su kočnica započinjanja neke aktivnosti; nitko od nas ne traži savršenstvo, već trud i volju!

rođen Desiderius Erasmus, nizozemski humanist

listopad

ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	subota	nedjelja
					Međunarodni dan starijih osoba	Međunarodni dan nenasilja
Svjetski dan učitelja i Svjetski dan stanovanja					Dan neovisnosti	
Svjetski dan mentalnoga zdravlja					Međunarodni dan slijepih	Međunarodni dan hrane
Međunarodni dan borbe protiv siromaštva						
Dan UN-a.						
Međunarodni dan oprosta						
Svjetski dan srednje						

Štednja, ulaganje, pokušaji i pogreške dijelovi su poduzetnog razmišljanja i ponašanja. Poduzetna osoba uvijek će razumno ulagati i pokušati imati 'rezervu' ako ne uspije. Ako ne uspije i nekoliko puta, ona zna da su neuspjesi samo koraci do uspjeha! Kristofor Kolumbo godinama je štedio za svoj ambiciozni pothvat koji je rezultirao otkrićem Amerike 12. listopada 1492. godine.

osnovna škola

1.

Kao razred, kroz školsku godinu sakupljajte novac (u skladu s mogućnostima svakoga učenika) za neku osobu, za nabavku potrebnog razrednog materijala koji će vam koristiti u nastavi ili za vrijeme odmora ili za neki drugi projekt/aktivnost koju želite provesti. Ako imate ideju za koju vam treba veći novčani iznos, probajte prijaviti projekt na natječaj grada, općine, županije, ministarstava ili europskog fonda.

2.

Svatko neka donese svjesnu odluku da će se potruditi više štedjeti — izaberite nekoliko područja u kojima znate da možete uspjeti štedjeti pa svaki mjesec provjerite 'domaću zadaću' na satu razrednika.

3.

Obilježite dan neuspjeha! Ispričajte na satu neki svoj neuspjeh (cijeli razred ili po grupama) i pritom podijelite tugu, ohrabrite jedni druge ili nasmijte druge svojim neuspjesima (ponavljamo, svojim, ne tuđima!). Svatko neka pokuša dati smisao svom neuspjehu, izvući iz njega pouku ili ga pretvoriti u svoju prednost. Ako ne može sam, neka mu pomogne razred.

srednja škola

U ovom mjesecu obilježavamo više datuma koje možemo povezati sa štednjom pa sugeriramo više aktivnosti koje svatko može ostvariti tijekom mjeseca:

1.

Kao vježbu velikodušnosti, štedeći svoj džeparac, možeš na Međunarodni dan starijih osoba i na Svjetski dan učitelja slavljenicima (baki, djedu, susjedu, profesoru...) pokloniti mali znak pažnje

2.

Na Međunarodni dan knjižnica, školskoj knjižnici možeš pokloniti jednu knjigu iz obiteljske biblioteke, uz suglasnost svojih roditelja

3.

Svjetski dan stanovanja te podsjeća da štedeći možeš lakše jednog dana kupiti (kvalitetni) stan; ili pak nešto što ti je potrebno da kvalitetnije živiš već sada: laptop, bicikl, mobitel, knjigu...

4.

Svjetski dan mentalnog zdravlja upozorava da se i ti trebaš 'štedjeti', odnosno čuvati svoje zdravlje: manje sjediti, više se baviti sportom, zdravo jesti, učiti kako kontrolirati teške i burne osjećaje koji brzo troše psihičku energiju: bijes, stres, strah, mržnju... Štedeći zdravlje osiguravaš da ono traje dulje i da kvalitetnije živiš!

5.

Nerazbacivanjem hranom možeš iskazati zahvalnost za sve što imaš na Dan zahvalnosti za plodove zemlje i na Međunarodni dan hrane.

Đačko doba — pravo doba za učenje poduzetničkih vještina!

Europska komisija pokrenula je Tjedan malih i srednjih poduzetnika koji se diljem Europske unije održava tijekom cijele godine s ciljem promicanja poduzetništva i poticanja građana na pokretanje vlastitih poduzeća. U okviru Tjedna, Europska komisija poziva školske ustanove na organiziranje Dana poduzetništva za učenike i prijavu svojih aktivnosti na <http://bit.ly/1JuxRHs>. Hrvatska Agencija za odgoj i obrazovanje se 2014. godine pridružila prijedlogom da se taj dan organizira i kao Poduzetnički dan školskih zadruga.

Školske zadruge predstavljaju primjer dobre prakse razvijanja poduzetništva među djecom. Od 2006. godine djeluje i Hrvatska udruga učeničkog zadrugarstva (HUUZ) s ciljem 'stvaranja pozitivnog odnosa učenika prema radu i pozitivne poduzetničke klime u školama'. HUUZ danas okuplja 471 učeničku zadrugu koje djeluju pri osnovnim, srednjim školama i posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama diljem Hrvatske. Zadruge se bave raznim aktivnostima: od izrađivanja ukrasnih i uporabnih predmeta, poljoprivrednim proizvodima, do onih vezanih uz umjetnost, tehnologiju, informatiku... HUUZ ističe kako, kroz rad u zadrugama, učenici razvijaju i njeguju radne navike, sposobnosti i poduzetničke vještine, odgovornost, inovativnost, kreativnost, samostalnost te suradnički odnos kao važne sastavnice stvaralačkog odnosa prema radu. U zadrugama se utvrđuje naučeno znanje iz nastavnog gradiva te se uči kroz iskustvo, učenici se pripremaju za izbor budućeg zanimanja te se kroz pozitivni angažman učenika u zadrugi preventivno djeluje na razvoj društveno neprihvatljivog ponašanja.

Zamolili smo učeničku zadrugu IZVOR iz Osnovne škole Sesvetska Sopnica da, za potrebe izrade ovog Kalendara, predstavi svoj rad kao primjer aktivne i uspješne učeničke zadruge. Zadruga provodi lepezu izvannastavnih aktivnosti i dio redovnog programa škole, kao što su zaštita okoliša, njegovanje narodne baštine, izrada eko-ukrasnih i uporabnih predmeta, izrada školske internetske stranice i estetsko uređenje školskog prostora. Zadrugu tako čine skupine: Mladi tehničari, Prometna grupa, Mala radionica šivanja, Likovna radionica i grupa, Eko grupa, Plesna skupina, Mladi slikari, Web skupina i Istraživači. Skupine se nadopunjuju u radu te sudjeluju u brojnim aktivnostima kao što su: Dani zahvalnosti za plodove zemlje, Dani kruha, prodajna izložba u Školi na Dan škole, europski projekti te županijska i druga natjecanja, humanitarne akcije (donacije Caritasu i pučkim kuhinjama) itd. U Zadrugu je uključeno 12 voditelja i preko 120 učenika zadrugara od 5. do 8. razreda.

Pitanje za nastavnike i učenike: Ima li vaša škola zadrugu? Ako ne, biste li ju voljeli pokrenuti? Čime biste se bavili?

[illegible]

osnovna škola

1.

Organizirajte Dan poduzetništva za učenike — pozovite nekog od roditelja-poduzetnika ili obrtnika da s učenicima razgovara o svom poslovnom iskustvu, ali pritom neka razgovara i o tome kakav je bio učenik, što su bili njegovi snovi u djetinjstvu, što ga sada motivira, kako misli da obrazovanje pomaže ostvariti poslovne uspjehe, što radi u slobodno vrijeme, ima li vremena za ono što voli raditi, kako prevladava prepreke u poslovanju, što mu je važno kod zaposlenika itd. Neka ga intervjuiraju sami učenici ili predstavnik učenika te neka se povede i spontana rasprava.

2.

S učenicima (razredom ili grupom učenika) vježbajte elemente važne za razvijanje poduzetnog djelovanja, odnosno za provedbu određene ideje, projekta ili produkta. Usmjerite ih na svoju školu i/ili lokalnu zajednicu. U pomoć također možete pozvati nekog lokalnog poduzetnika/obrnika koji će učenike moći savjetovati iz iskustva. Nudimo nekoliko ideja, a vi slobodno osmislite svoju: upravljanje društvenom mrežom ili stranicom škole (internetska stranica, Facebook), izrada maski za maškare, organiziranje pomoći u kući za nemoćne osobe u zajednici, izrada rukotvorina, promoviranje škole kroz prezentacije, plakate, video snimke, fotografije, izložbe... koje će osmisliti učenici, donošenje prijedloga pravila ponašanja učenika (i djelatnika) te prijedloga za osobno snošenje odgovornosti kod kršenja pravila itd.

Pitanja kojima se možete voditi:

Što želimo postići — cilj ideje? Koliko nam vremena treba za ostvarenje ideje? Što nam je sve potrebno za provedbu ideje — materijali, tehnička oprema, novac, ljudi, prostor, vještine i sposobnosti... Ako nam nešto nedostaje, kako ćemo to osigurati ili možemo li bez toga? Kako ćemo se nositi s mogućim preprekama? Tko će konzumirati ili kupovati naš konačni proizvod? Kako ćemo doći do ciljane skupine? Što želimo s eventualnim profitom? Pošaljite nam svoje prijedloge!

srednja škola

1.

Organizirajte susret učenika s lokalnim poduzetnikom/obrnikom, tako da im prethodno omogućite da unaprijed (anonimno) zabilježe sva pitanja koja im se nameću u vezi zaposlenja ili pokretanja vlastitog obrta/poduzeća. Kažite im da će na ta pitanja na idućem satu odgovarati konkretna osoba koja ima poduzetničkog iskustva. Nakon što dobiju odgovore na pitanja, neka se povede slobodna rasprava.

2.

Ponudite učenicima sat/-ove na kojima će, u grupama, smisliti vrlo konkretna rješenja za određeni problem/izazov.

Možete organizirati grupe u više razreda škole.

Ukoliko je rješenje dobro osmišljeno (inovativno, dobro razrađeno), pokušajte ga ponuditi školi ili lokalnoj zajednici.

- kako biste regulirali upotrebu mobitela u školama?
- kako biste iskorijenili vršnjačko nasilje u razredima/školama?
- kako biste školu mogli povezati s lokalnom zajednicom?
- kako biste osmislili kvalitetan sadržaj slobodnog vremena za mlade u vašem mjestu?
- kako biste doprinijeli rješavanju nezaposlenosti mladih?
- ...

10. prosinca 1896.
umro Alfred Nobel, izumitelj;
dan dodjele Nobelove nagrade

17. prosinca 1903.
braća Wright izvela svoj prvi let

prosinac, 2016.

Volontiranje kao osobna dodana vrijednost

Volontiranje je dobrovoljno i besplatno izdvajanje vremena, vlastitih sposobnosti, znanja i vještina za pojedince, zajednicu, životinje, prirodu. Danas na volontiranje gledamo kao na dodanu vrijednost svake osobe — ono je osim plemenitosti i velikodušnosti, pokazatelj osobne odgovornosti, marljivosti, zainteresiranosti i niza vještina. Volontiranje omogućuje, primjerice, širenje mreže poznanstava, susret s različitim ljudima, razvoj komunikacijskih vještina, timski rad, organiziranje vremena rada, snalažljivost, stvaranje radnih navika, podizanje samopouzdanja, dobro raspoloženje, razvoj interesa itd. Posljedično tome, volontiranje tijekom školovanja i nakon njega olakšava pronalazak posla, lakše uklapanje u radnu sredinu i obavljanje pojedinih zadataka, a time i napredovanje na poslu i dugoročno zaposlenje.

Jeste li znali da po završetku volontiranja, možete zatražiti Potvrdu o kompetencijama stečenima kroz volontiranje kojom ćete dokazati da ste unaprijedili neke od ključnih građanskih kompetencija: komunikaciju na materinskom jeziku; komunikaciju na stranim jezicima; matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji; digitalnu kompetenciju; učiti kako učiti; socijalnu i građansku kompetenciju; inicijativnost i poduzetnost; kulturnu svijest i izražavanje.

I dok na Međunarodni dan volontiranja čistite svoje čizme za idući dan — Dan svetog Nikole, upoznajte se s pričom koja opisuje ovog sveca kao velikodušnog ‘volontera’ iz 3. stoljeća: rođen je u bogatoj obitelji, no njegovi roditelji rano su umrli. Iako je naslijedio bogatstvo, ostao je osjetljiv za potrebe svojih bližnjih te je i prije nego što je postao biskup i nakon toga bio jako blizak narodu kojem je pomagao u svakojakim potrebama. Nije mu bio problem darivati svoje sposobnosti i materijalne vrijednosti. Jedna od verzija kako je nastao običaj darivanja djece glasi kako je jedan njegov susjed imao tri kćeri za koje nije imao miraz pa ih nije mogao vjenčati već ih je namjeravao prodati. Sveti Nikola je za svaku kćer kriomice ubacio kroz prozor vrećicu s dukatima kako bi ‘podmirio’ troškove miraza i tako ih spasio od prodaje.

[illegible]

srednja škola

1.

Koje mogućnosti za volontiranje pruža vaše mjesto, grad? Jeste li čuli za mogućnost međunarodnog volontiranja, primjerice putem Europske volonterske službe, međunarodnih radnih kampova i sl.?

U dogovoru s vašim profesorima, dogovorite posjet lokalnim humanitarnim organizacijama, organizacijama koje se bave zaštitom okoliša ili životinja.

2.

Možete započeti razgovor o volontiranju putem prezentacija rada provjerenih lokalnih i nacionalnih udruga i ustanova (za koje znate da su aktivne i značajno pridonose kvaliteti života neke zajednice/skupine); Svaki učenik ili grupa učenika može proučiti jednu organizaciju, internetom, osobnim ili telefonskim kontaktom. Pri kraju svake prezentacije, navedite koje sve vještine, znanja i vrijednosti osoba može razviti volontiranjem u opisanoj organizaciji.

Također, neke od organizacija možete pozvati da se same predstave. Moguće da ćete tako sami postati zainteresiranima i zainteresirati druge za uključenje u ovaj oblik izrazito konstruktivnog provođenja slobodnog vremena i razvijanja građanskih vrijednosti!

osnovna škola

1.

Koji su sve načini na koje možemo volontirati, tj. pomagati? Sudjeluju li vaše obitelji u pomaganju susjedima, rodbini, župi, školi, zaštiti okoliša... ili su možda članovi nekih organizacija, udruga? Ako ima dosta takvih primjera, organizirajte predstavljanje vaših volonterskih/pomagačkih iskustava.

Možete u to uključiti i članove obitelji učenika. Razgovarajte o dobitima od volontiranja za zajednicu i za sebe.

2.

Što za vas znači blagdan sv. Nikole i darivanje u čizmice?

Što biste ove godine voljeli dobiti? Razmislite o djeci koja ove godine neće dobiti poklone (npr. izbjeglice, djeca u zemljama u kojima vladaju rat i nemiri, možda neki susjed...).

Kako se oni osjećaju u ovo vrijeme darivanja?

Što mislite da je njima najpotrebnije? Uz pomoć nastavnika, odlučite biti sv. Nikola toj djeci. Saznajte što im je potrebno i napravite paket darova s vašim pismima, lijepim porukama, crtežima i razveselite ih ovog prosinca!

2. siječnja

SAD slavi Dan motivacije/inspiracije

3. siječnja 1892.
rođen John R. R. Tolkien, autor Gospodara prstenova

15. siječnja 1929.
rođen Martin Luther King Jr., borac za jednaka prava
afroameričkog stanovništva

24. siječnja 1848.
u Kaliforniji otkriveno zlato

siječanj, 2017.

Nov početak, nova prilika... uz dobar plan(er)!

Nova godina obično se smatra dobrom prilikom za nov početak pa često čujemo kako netko radi popis želja ili donosi (nove ili stare) odluke i ciljeve koje planira ostvariti u narednih 365 dana. Ako razmišljate o istome, dobro je znati sljedeće: bolje je započeti s manjim ciljevima, koji su lako ostvarivi, a kasnije si zadavati veće izazove. S postavljanjem ciljeva ne treba pretjerivati, niti je dobro kada su ciljevi iznad naših mogućnosti jer tada osjećamo tugu ili frustraciju, koje nam otežavaju ostvarivanje željenog cilja. Ciljeve bi bilo idealno staviti na papir, jer inače ostaju samo puste želje i maštanja, bez dovoljno ozbiljnosti. Postoji određen broj ljudi koji smatraju da nas planiranje nečega samo usporava i ograničava te da je u životu i radu dovoljna dobra namjera, no u stvarnosti, bez dobrog plana, nema ni postizanja cilja.

Osim jasnog određivanja ciljeva vrlo je važno osmisliti i način kako ih ostvariti. Za to nam je potrebna jasna ideja i vizija onog što želimo, sva dostupna podrška iz naše okoline i — nešto jako važno — pozitivno razmišljanje ili optimizam. Optimizam je nekad teško održati: svi se s vremena na vrijeme borimo s negativnim mislima, strahovima i brigama ili pak sumnjamo u vlastite sposobnosti. Ono što obilježava sretne i uspješne ljude sposobnost je da ne dozvole takvim mislima da ih nadvladaju, već usprkos njima mogu nastaviti dalje s provođenjem odluka i ciljeva. Glavni uzrok negativnih misli je nedostatak samopouzdanja, koji se javlja u situacijama kada nešto jako želimo, ali se bojimo da nismo sposobni to i ostvariti. U tim trenucima dobro se sjetiti svega što smo dosad postigli (položeni ispiti, pročitana lektira, vožnja bicikla, učenje stranog jezika) i zbog čega možemo biti ponosni sami na sebe. Tada će nam biti malo jasnije koliko smo zapravo uspješni, što će nam dati dobru 'dozu' optimizma i motivacije — tajne sastojke za razvoj poduzetničkog duha. Jer svaki poduzetnički pothvat uključuje navedene faktore: optimizam, motivaciju, planiranje, upornost, ali i promišljanje o vrijednostima koje želimo usvojiti svojim djelovanjem.

[illegible]

1.

S pojavom mobilnih i on-line kalendara i planera, možda oni 'papirnati' više nisu toliko popularni.

Ipak, moderno je njegovati i koristiti 'staromodne' navike i predmete na kreativan način!

Daj mašti na volju i osmisli sasvim personalizirani planer s puno boja i područja:

(npr.: 'filmovi koje želim pogledati', 'popis rođendana', 'planer džeparca — popis troškova', 'što želim ostvariti do svoje 18'...').

Dobra organizacija je pola posla do ostvarenih ciljeva!

2.

U siječnju 1848. godine, James Marshall, pronašao je prvi grumen zlata u Kalifornijskoj dolini, i time pokrenuo zlatnu groznicu koja je u taj dio Amerike u narednim godinama privukla više od 300 000 ljudi — tragača za zlatom.

Zlato je dan danas jedna od glavnih materijalnih vrijednosti i valuta kojima raspolaže svijet!

Kako objašnjavaš izreku: — Nije zlato sve što sja?

Što je u tvom životu vrijednije od zlata? Kako čuvaš svoje vrijednosti? Na koji način u sebi potičeš i njeguješ vrijednosti dobrote, tolerancije, poštenja, suživota s drugima, rada i poduzetništva? Kako misliš da ti ljudi iz tvoje okoline (roditelji, profesori, mentori) u tome mogu pomoći?

osnovna škola

1.

Martin Luther King Jr., koji je rođen upravo u siječnju, jednom prilikom je izjavio: — I have a dream. (u prijevodu: — Imam san.) O čemu ti sanjaš? Čemu se nadaš? Kako planiraš ostvariti vlastite snove? Poredaj ih prema važnosti njihova ostvarenja. Za svakog od njih, promisli o tome koja su ti sredstva potrebna za njihovo ostvarivanje (materijalna, nematerijalna, vlastite sposobnosti...).

2.

Izradi godišnji planer, s kratkim osvrtom na prošlu godinu i okvirnim planovima za godinu koja tek dolazi.

**Budi svoj, odvažan, nasmiješi se, duboko udahni
i — pokaži tko si!**

Kako povezati Valentinovo sa Svjetskim danom čitanja naglas? Oboje zahtijevaju jednu važnu vještinu: znati se prezentirati u dobrome (pravome) svjetlu. Pristupiti simpatiji, napisati joj pismo ili biti u situaciji čitati, recitirati, nastupati pred većim brojem ljudi, sigurno nije lako i zahtijeva borbu sa sramom, odnosno strahom od neuspjeha, odbijanja, ispadanja nespretnim... Obično se nastupa pred drugima boje ljudi koji su perfekcionisti (koji misle da moraju sve napraviti savršeno) i imaju manjak samopouzdanja. S druge strane, ima onih koji će bez problema pjevati, glumiti, svirati pred drugima, osvajati pozornicu, ali to mogu činiti itekako loše, a da toga nisu ni svjesni. Postoji još jedna pozornica gdje smo više-manje svi hrabri: društvene mreže. Onda objavljujemo svoje fotografije i pišemo izjave koje bismo možda teško izgovorili naglas 'licem u lice'. Ali, i virtualni odnosi prilika su za kritičko promatranje sebe i drugih te za učenje pravih načina samopredstavljanja. Dobra je vijest da se i javni nastup i hrabrost u pristupanju simpatiji mogu uvježbati. Možda ne djeluje utješno, ali je učinkovito: najbolji način da prevladaš strah od tih situacija jest — da se s njima suočiš! Shvatit ćeš da nisu tako strašne. Također, ako ti kažu da tvoj nastup ima prostora za poboljšanje — ne očajavaj. Vježbaj, griješi i dalje, dok ne uspiješ! Vještina samopredstavljanja zahtijeva puno upornosti, vremena, samoohrabrenja i — učenja na greškama. No, isplati se truda jer će ti upravo ona kasnije otvarati brojna vrata u životu.

Još kratko o čitanju: čitanje općenito razvija mišljenje, komunikacijske vještine i kritičko razmišljanje. Kada odrasli čitaju djeci, oni potiču dječju kreativnost i maštovitost od najranije dobi. A čitanje naglas ima i višestruke koristi za čitača: jača pažnju, proširuje vokabular, pospješuje razumijevanje, pruža priliku za vježbanje dramskih sposobnosti, intonacije i ispravnog držanja tijela prilikom javnih nastupa. Čitanje, općenito, unapređuje slušateljske i čitalačke vještine učenika. I, nimalo manje važno, čitanjem naglas jačamo vlastito samopouzdanje tako što se izlažemo drugima i dozvoljavamo im da nam daju pohvalu, komentar ili konstruktivnu kritiku.

[illegible]

osnovna škola

1.

Kako se nosiš s neugodnim situacijama? Kako se predstavljaš pri upoznavanju — gledaš li druge u oči, kakav ti je stisak ruke, izgovoriš li jasno svoje ime? Kakav si u nastupu — crveniš li se, zamuckuješ li, doživljavaš li 'blokadu'?

Vježbajte vještinu samopredstavljanja: to možete učiniti na vrlo kreativan način, uz pomoć fotografija iz časopisa, životopisa u slikama, predstavljanjem kroz neku aktivnost koju volimo/znamo dobro raditi ili provedbom koraka upoznavanja:

1. Pogledaj osobu u oči
2. Nasmiješi se i pruži ruku u stisak (ni previše snažan ni previše slab!)
3. Jasno izgovori vlastito ime
4. Ponovi ime druge osobe (barem u sebi) kako bi ga upamtio/-la.

2.

Proslavite Svjetski dan čitanja naglas tako što ćete u školu donijeti omiljeni tekst, ulomak iz romana ili novinski članak. Neka dio učenika (ili po mogućnosti svi) pročitaju svoj tekst naglas.

Vježba 1

Dok čitate vaše priče u razredu, zaustavite se nekoliko puta. Postavljajte pitanja koja vas zanimaju. Koji dio vam nije dovoljno jasan? Ima li u tekstu riječi koje ne poznajete otprije? Čak i da vam je sve jasno, zaustavite se. Raspravite o priči i pokušajte pretpostaviti nastavak.

Vježba 2

Pokušajte izraditi mapu likova iz priče. Da bismo uspješno pratili neki tekst, stalno se moramo vraćati korak unatrag i povezivati različite likove i događaje. Napravite popis osoba koje se u priči spominju i ukratko ih opišite, koje su njihove glavne uloge i osobine?

Vježba 3

Prepričajte dio teksta koji su vaši kolege usmeno prenijeli. Nastojite obuhvatiti sve relevantne informacije iz priče (likove, temu, glavne događaje, mjesto i vrijeme radnje, rasplet i zaključak). Prije nego krenete s idućom pričom pročitajte bar jedan sažetak i usporedite s originalnim tekstom.

srednja škola

1.

Postoji citat koji 'kruži' internetom:

— Kada bi mogao napraviti 'selfie' svoje duše, bi li ga smatrao dovoljno zanimljivim da ga objaviš?.

Razgovarajte s učenicima o tome što misle o načinu na koji se oni ili njihovi vršnjaci predstavljaju na svom profilu na Facebooku, Instagramu i drugim društvenim mrežama. Upitajte ih jesu li ikada razmišljali o tome koliko se ono što objavljuju o sebi na internetu podudara s njihovom pravom osobnošću? Dajte im zadatak razmisliti o svim mogućim pozitivnim i negativnim stranama objavljivanja vlastitih misli i fotografija na internetu. Osobito razgovarajte o tome kako se neprimjerene fotografije, neprimjereni izrazi, označavanje njihovih imena na (neprimjerenim) fotografijama drugih, 'checkiranje' na mjestima koja posjećuju, objavljivanje jako osobnih podataka (datum rođenja, broj mobitela, adrese...) — posebno kada je sve to dostupno široj javnosti — mogu odraziti na njih u bliskoj budućnosti.

Primjerice, kada će biti u situaciji tražiti stručnu praksu ili posao: poznato je da se poslodavci informiraju o potencijalnim zaposlenicima putem podataka dostupnima na internetu. Ne zaboravimo koliko je diskrecija na internetu važna za javne osobe, profesore, političare...

9. ožujka 1451.

rođen Amerigo Vespucci,
moreplovac po kojemu je Amerika dobila ime

14. ožujka 1879.

rođen Albert Einstein; njemu u čast na isti se dan obilježava Međunarodni dan postavljanja pitanja

Reci mi kako učiš, reći ću ti kakav si!

Danas je neupitna važnost obrazovanja, što god htjeli postati jednoga dana. No, pitanje je kako se obrazujemo i kako to utječe na naše radne navike u budućnosti: učimo li napamet ili s razumijevanjem, je li nam neko gradivo dosadno, možemo li biti kreativni na satu, sudjelujemo li u radu grupa ili puštamo drugima da odrade zadatak, vidimo li smisao u nekoj domaćoj zadaći, kako se odnosimo prema školskom okruženju — zgradi, učenicima, nastavnicima... No, i sami nastavnici, a često i cjelokupna školska klima, imaju veliku ulogu u tome koliko ćemo zavoljeti neki predmet, zanimanje za koje se školujemo. Kako škola i učenje mogu biti zanimljivi, privlačni, poticajni, a ne samo mučni i zahtjevniji?

Udruga Pragma pokrenula je Nagradu za novinarske radove koji promiču vrijednosti obrazovanja u koju poziva da se uključe svi učenici, nastavnici i roditelji u Hrvatskoj kroz čitanje, gledanje i slušanje emisija koje govore o obrazovanju, kreativnoj nastavi, učenju kroz sudjelovanje učenika u nekom projektu, problemima, ali i rješenjima u obrazovanju. Osim što radovi mogu biti nadahnuće nastavnicima i učenicima za unaprjeđenje nastave, projektom se potiče aktivno sudjelovanje učenika, roditelja i nastavnika u izboru najboljih radova u tri kategorije (TV, radio, tiskani/on-line prilog), čime učenici vježbaju kritičko razmišljanje i postavljanje pitanja, donošenje odluke, argumentiranje, aktivno slušanje, uvažavanje drugih, timski rad, emocionalne vještine, medijske vještine, promišljanje o ljudskim pravima...

Ujedno su te vještine one koje nam školovanje mogu učiniti kvalitetnijim, ali i pomoći nam u privatnom i poslovnom životu.

Više informacija o Nagradi, važnim rokovima i procesu glasovanja na:
www.obrazovanjeimediji.hr ili na www.udruga-pragma.hr.

Za kraj, donosimo primjer povijesne osobe rođene u ožujku, koja je učila i s entuzijazmom razvijala nove spoznaje cijeli život — Albert Einstein. Iako je imao govorne teškoće u djetinjstvu te tijekom srednje škole (progovorio je nakon 3. godine i prekinuo je školovanje u gimnaziji zbog neslaganja s pristupom škole), bio je izrazito radoznao od svoje mladosti, osobito u području znanosti, naknadno je ponovno nastavio školovanje, diplomirao je i doktorirao, istraživao i predavao. Osim što je unio revolucionarne ideje u fizici, njegove poznate teorije danas su omogućile funkcioniranje brojnih uređaja u svakodnevnome životu, poput televizije, daljinskih upravljača, digitalnih kamera, GPS sustava za praćenje i slično.

[illegible]

srednja škola

1.

S obzirom na interese učenika, omogućite im da pojedinačno/u grupi vode jedan školski sat ili dio sata, tako da prezentiraju neku temu koja ih posebno zanima, a može se vezati uz gradivo pojedinog predmeta. Neka učenici razrade sat od uvodnog do završnog dijela, nastojeći u temu uključiti i ostale učenike (interaktivna nastava kroz diskusiju, rad u grupama i sl.). Nakon toga, razgovarajte o tome kako su doživjeli biti u ulozi nastavnika i je li se njihova percepcija promijenila nakon iskustva vođenja sata, što im je bilo teško, što im se sviđelo... Razgovarajte o tome na koji način može nastava biti dinamičnija, interaktivnija, ali i kako prihvatiti nastavu o sadržajima koji (pojedincima) nisu zanimljivi.

2.

Sudjelujte u Nagradi za novinarske radove koji promiču vrijednosti obrazovanja i pošaljite nam evaluaciju o sudjelovanju!

osnovna škola

1.

Zamislite kakav bi život bio bez televizije, mobitela, GPS-a i drugih stvari koje su nam omogućili naši znanstvenici! Razgovarajte kako biste se tada dogovarali za druženja, što biste radili u slobodno vrijeme, bi li vaš svakodnevni život i dalje imao istu kvalitetu... A zatim pokušajte zamisliti što bi znanstvenici mogli još otkriti (a možda ste i vi jedni od tih!). Ako mislite da je sve već otkriveno, znajte da su to isto tvrdili neki znanstvenici potkraj 19. stoljeća. Također, nedavno su znanstvenici poručili kako samo u svijetu mikroba postoji još 99,999 % neotkrivenih vrsta!

2.

Sudjelujte u Nagradi za novinarske radove koji promiču vrijednosti obrazovanja i pošaljite nam evaluaciju o sudjelovanju!

osnovna škola

Napišite na ploču riječi identitet, zanimanje, zaposlenost, a učenici neka se igraju asocijacija.

Pored svakog pojma navedite njihove odgovore na pitanje što im prvo pada na pamet kada se spominju odabrane riječi. Nakon toga pronađite riječi u rječniku i pročitajte im službenu definiciju (možete ih i ranije pripremiti u bilješkama).

S učenicima prokomentirajte u čemu se njihove definicije poklapaju sa službenom, a gdje postoje razlike u tumačenjima.

Nastavite raspravu nekim od sljedećih pitanja:

- Biramo li sami svoj vlastiti identitet ili nam ga drugi određuju?
- Je li svejedno na koji način formiramo svoj identitet? Zašto je identitet važan?
- Kako biste sebe definirali, nakon što odgovorite na ova pitanja: Što znam raditi i što bih volio naučiti raditi? S kakvim ljudima bih volio raditi? Koje su moje vještine? Gdje bih volio živjeti?

Cilj je ove vježbe pomoći učenicima da shvate kako je identitet način na koji sebe vidimo i definiramo, iako na nas nerijetko utječu i mišljenja drugih ljudi. Kako bismo naučili ne reagirati negativno na prosudbe i komentare koje nam drugi mogu uputiti s vremena na vrijeme, potrebno je da imamo čvrst i jasan identitet, odnosno vlastiti stav.

Zapamtite, svaka osoba zaslužuje da se malo potrudimo upoznati je prije nego razvijemo mišljenje o njoj. Zbog pogrešnih uvjerenja možemo propustiti priliku nekoga upoznati i spoznati njihove vrline i sposobnosti.

srednja škola

Tin Ujević je pitanje identiteta (s kojim se osobito suočavaju mladi) dočarao stihovima:

*Ko sam i što sam, što ću, koga volim,
što tražim, kuda idem, za čime lutam?
Uzaludno nebo za odgovor molim,
uplašen sobom svoje suze gutam,
tajanstveno stvari i života zebe,
ne poznam ništa, a najmanje sebe.*

Pitanje za razmišljanje: tko sam ja i po čemu sam poseban? Odgovor će ti otkriti ponešto o tvome identitetu.

Identitet je način na koji osoba doživljava sebe i svoju ulogu u svijetu. Ono po čemu smo posebni od drugih može biti dobra osnova za razvoj karijere. Radni identitet shvaćanje je sebe u radnom okruženju i razumijevanje značaja našeg rada i truda. Tijekom perioda adolescencije pojedinac oblikuje cjelokupan identitet, a to je ujedno i period odabira budućeg zanimanja. Radni identitet uključuje aktivno istraživanje mogućnosti karijere: osoba proučava zanimanja koja postoje, što ona može raditi, na koje sve načine ljudi zarađuju za život itd. Uz to, mlada osoba spoznaje i vlastite sposobnosti kroz odnose s drugima, neke oblike profesionalnog savjetovanja ili razgovor s odraslim (stručnim) osobama, a u isto vrijeme osoba istražuje vlastite vrijednosti, interese i stavove.

Posjeti (po mogućnosti uz pomoć roditelja ili neke druge starije osobe) sljedeće internetske adrese na kojima ćeš moći ispuniti:

- Upitnik interesa i kompetencija:
<http://e-usmjeravanje.hzz.hr/Predanketa>
- Upitnik osobina koje traže poslodavci:
<http://e-usmjeravanje.hzz.hr/kojevjestinetrazeposlodavci>
- Upitnik samoprocjene osobina ličnosti:
<http://samoprocjena.hzz.hr/Upitnik/Ispitanik>

4. svibnja 1929.

rođena Audrey Hepburn, poznata glumica, modna ikona i humanitarka

12. svibnja 1820.

rođena Florence Nightingale, bolničarka koja je tijekom Krimskog rata značajno smanjila smrtnost ratnih ranjenika i značajno doprinijela reformama u zdravstvenoj njezi

27. svibnja 1877.

**rođena Isadora Duncan, američka plesačica,
začetnica tehnika modernog plesa**

svibanj, 2017.

Jednaki u različitosti = bogatstvo pojedinca, obitelji i društva

Dan rada je praznik svih radnika, ali isto tako i Svjetski dan poduzetnica koji mogu slaviti kako žene tako i muškarci; žene kao rukovoditeljice, menadžerice, inovatorice, obrtnice, poduzetnice koje u svom poslu stoje uz bok muškaraca koji povijesno dominiraju poslovnim svijetom; muškarci ga mogu slaviti kao kolege, suradnici, stranke, podređeni ili nadređeni koji znaju cijiniti dinamiku, percepciju, različitost i kvalitetu žena u poslu, kao što znaju cijiniti muškarce.

Unatoč svome povijesnom, često, neravnopravnom statusu, žene su svojim djelovanjem uvelike pridonijele oblikovanju društva i sudjelovale u društvenim promjenama. U povijesti se ističu pojedine veleposlanice i promotorice vlastitih zemalja, znanstvenice koje su mijenjale praksu u vlastitim strukama, glumice, slikarice, spisateljice, aktivne zagovornice političkih promjena, učiteljice... Danas je ravnopravnost žena i muškaraca jedna od temeljnih vrijednosti kojima kao društvo težimo. Ipak, Dan poduzetnica nas upozorava na još uvijek aktualnu potrebu unaprjeđenja ženinog položaja, s obzirom na to da i dalje postoje neke bitne razlike u odnosima društva prema muškarcima i ženama. Ta je neravnopravnost, u našem društvu, posebno izražena na području rada, gdje su često prisutne osjetne razlike u plaćama žena i muškaraca, odnosno žene su, za isti posao, manje plaćene od muških kolega. Zna li da u gospodarstvu EU-a žene, tijekom života, u prosjeku zarađuju oko 16,4 % manje od muškaraca? U Hrvatskoj je ta razlika 18 %, dok je u susjednoj Sloveniji mnogo manja: 2,5 %.

U cilju promocije smanjenja navedenih razlika, mnoge zemlje redovito održavaju Dan jednakih plaća (Belgija kao prva od njih) ili su uvele poseban logo za poduzeća koja promoviraju jednakost plaća, npr. Švicarska.

[illegible]

srednja škola

Razmislite, koji su glavni uzroci razlika u plaćama između muškaraca i žena? Koje bi bile najveće prednosti izjednačavanja plaća muškaraca i žena? Kako se na razini naše države stanje može popraviti?

U suradnji s profesorima, pokušajte osmisliti nekoliko zakonskih prijedloga kojim biste nastojali doprinijeti postizanju ravnopravnosti.

Možete li zamisliti sebe u ulozi poslovođe? Prema kojim kriterijima biste birali svoje zaposlenike? Koji sustav nagrađivanja/plaća mislite da biste iskoristili? Smatrate li kako su muškarci i žene jednako vrijedni radnici i da kao takvi trebaju biti jednako plaćeni? Kako biste se osjećali u situaciji da znate da ste plaćeni manje/više od svojeg kolege suprotnog spola za isti posao?

Svoja razmišljanja zapišite i prokomentirajte s kolegama u razredu.

osnovna škola

Učenike podijelite u dvije miješane grupe pa svaka neka dobije zadatak imenovati što više

- a) muških
- b) ženskih

poznatih povijesnih osoba.

Na kraju im naglasite da nije toliko važno natjecati se koji je spol zastupljeniji, već ukazati na činjenicu da je u određenim segmentima nekoj skupini ljudi teže ostvariti ista prava koja uživa druga skupina.

Upitajte učenike osjećaju li da djevojčice i dječaci u našoj zemlji imaju jednake mogućnosti?

Zatim ih upitajte poznaju li neke zemlje ili krajeve svijeta u kojima su djevojčice i žene i danas u podređenom položaju (po pitanju prava na obrazovanje, zaposlenje, pravo glasa, pravo sudjelovanja u rekreaciji, društvenome životu...).

srednja škola

1.

Organizirajte posjet nekoj tvrtki koja se bavi proizvodnjom ekoloških proizvoda (kuća, sustava za grijanje itd.) ili u svom poslovanju njeguje vrijednost zaštite okoliša. Ako znate za neku tvrtku koja također njeguje dobre odnose prema zaposlenicima, uvjerite se kako radno mjesto može biti i zabavan, radostan, ispunjavajući dio našeg svakodnevnog života, a ne samo mjesto na koje odlazimo zaraditi plaću.

2.

Razgovarajte o Gandhijevoj izreci tako što ćete je usporediti sa svakodnevnim životom — u školi, obitelji, na ulici, na Facebooku...

Neka učenici navedu vlastito razmišljanje o tome zašto se neki ljudi (a ponekad smo to mi sami) odnose loše prema prirodi i drugima. Radi iskrenosti i izbjegavanja moraliziranja, neka svatko spomene i vlastite loše primjere iz života, ali zatim razgovarajte o tome što je ta osoba mogla naučiti iz tog iskustva i svog lošeg ponašanja.

Napomenite kako nas loše ponašanje ne čini lošom osobom, ali kako je važno stalno se truditi da loše ponašanje ne prevlada u našoj svakodnevici.

osnovna škola

1.

Napravite akciju u okviru učeničke zadruge ili ako je nemate, kao razred ili više razreda: s roditeljima i školskim majstorom (ili drugim obrtnicima u zajednici) organizirajte radionicu prepravljavanja starog namještaja ili korištenja priručnih predmeta u izradi namještaja ili ukrasa (kao što je sada moderno koristiti palete, ali i razne predmete — boce, staklenke, papir, odjeću...) i naučite kako napraviti stolac, noćni ormarić, ogrlicu, kutiju za poklon ili luster na kreativan ekološki način! Učenici neka pronađu video isječke na internetu ('How to make...'), a odrasli — roditelji, braća i sestre te prijatelji — koji imaju određene vještine u lijepljenju, spajanju, bušenju..., neka vam pomognu to i napraviti!

Literatura

- Albert Einstein Biography. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.biography.com/people/albert-einstein-9285408#early-life> 20. srpnja 2016.
- Branded Entertainment Network — Albert Einstein. Pristupljeno s mrežne stranice <http://einstein.biz/#biography> 20. srpnja 2016.
- Bud Bilanich, 50 Famous People Who Failed at Their First Attempt at Career Success. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.budbilanich.com/50-famous-people-who-failed-at-their-first-attempt-at-career-success/> 30. lipnja 2016.
- Catholic online, Saint Nicholas. Pristupljeno s mrežne stranice http://www.catholic.org/saints/saint.php?saint_id=371 15. srpnja 2016.
- Day for Failure. Pristupljeno s mrežne stranice <http://dayforfailure.com> 30. lipnja 2016.
- European SME Week. Pristupljeno s mrežne stranice <http://ec.europa.eu/growth/smes/support/sme-week/> 30. lipnja 2016.
- Europski dan poduzetništva za učenike — Poduzetnički dan školskih zadruga. Agencija za odgoj i obrazovanje. Pristupljeno s mrežne stranice http://www.azoo.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=5383:europski-dan-poduzetnitva-za-uenike-poduzetniki-dan-kolskih-zadruga&catid=102:projektna-podruja&Itemid=349 5. srpnja 2016.
- Hrvatska udruga učeničkog zadrugarstva. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.huuz.hr/0-nama-S7994> 5. srpnja 2016.
- Jeanne, S. Lawrence, R., Volunteering and its Surprising Benefits. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.helpguide.org/articles/work-career/volunteering-and-its-surprising-benefits.htm> 15. srpnja 2016.
- Sveti Nikola, svetac djece i pomoraca. Pristupljeno s mrežne stranice <https://www.bitno.net/vjera/sveti-nikola-svetac-djece-i-pomoraca/> 18. srpnja 2016.
- Tennenhouse, Erica, 99.999 % of Microbial Species on Earth Have Not Been Discovered. Pristupljeno s mrežne stranice <http://thescienceexplorer.com/nature/99999-microbial-species-earth-have-not-been-discovered> 20. srpnja 2016.
- Croatia Youth Unemployment Rate. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.tradingeconomics.com/croatia/youth-unemployment-rate> 8. srpnja 2016.
- Europska komisija, Smanjivanje razlika u plaćama muškaraca i žena u Euro-pskoj uniji, Ured za publikacije Europske unije, Luksemburg, 2014. Preuzeto s mrež-ne stranice http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_pay_gap/140319_gpg_hr.pdf 25. lipnja 2016.
- Lideri iz svijeta biznisa ujedanju se kako bi doveli što više žena na vodeća mjesta u tvrtkama. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.index.hr/rouge/clanak/lideri-iz-svijeta-biznisa-ujedanju-se-kako-bi-doveli-sto-vise-zena-na-vodeca-mjesta-u-tvrtkama/905018.aspx> 8. srpnja 2016.
- UNEP, How to celebrate world environment day. A guide to making 5 june 2016 a success. Pristupljeno s mrežne stranice http://wed2016.com/sites/default/files/WED_Tool_Kit.pdf 14. srpnja 2016.
- Kennell, Joanne, What Would Happen If All Earth's Insects Vanished? Pristupljeno s mrežne stranice <http://thescienceexplorer.com/nature/what-would-happen-if-all-earth-s-insects-vanished> 22. srpnja 2016.
- Hunt Katie, Canadian start-up sells bottled air to China, says sales booming. Pristupljeno s mrežne stranice <http://edition.cnn.com/2015/12/15/asia/china-canadian-company-selling-clean-air/> 22. srpnja 2016.
- World Savings Day — A more detailed History. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.savings-banks.com/Events/WSD/Pages/History.aspx> 30. lipnja 2016.
- World Volunteer Web, Benefits of volunteering. Pristupljeno s mrežne stranice <http://www.worldvolunteerweb.org/resources/how-to-guides/volunteer/doc/benefits-of-volunteering.html> 15. srpnja 2016.

Impresum

Nakladnik

Pragma, Teslina 13, 10 000 Zagreb
OIB 93604401369
www.udruga-pragma.hr
www.facebook.com/udrugapragma
www.obrazovanjeimediji.hr
pragma@udruga-pragma.hr

Za nakladnika

Nedjeljko Marković, predsjednik

Autori

Nedjeljko Marković, dipl. socijalni radnik
Jelena Adamlje, mag. socijalne pedagogije
Katarina Jelić, mag. psihologije

Recenzentice

Alma Rovis Brandić, mag. socijalne pedagogije
mr. sc. **Anny Brusić**

Dizajn

Narcisa Vukojević, dipl. dizajnerica

Lektura

Jelena Gazivoda, mag. croat., mag. comm.

Tisak

Denona, Getaldićeva 1, Zagreb

Naklada

3000 primjeraka

ISBN 978-953-56088-7-5

Zagreb, 2016.

Mišljenja izražena u ovoj publikaciji mišljenja su autora i ne izražavaju nužno sta-jalište donatora.

Autorska prava ©Pragme. Sva prava pridržana. Strogo je zabranjeno kopiranje, ras-pačavanje, ponovno objavljivanje ili izmjena materijala bez prethodnog pisanog odobrenja dobivenog od Pragme.

Izrada Kalendara omogućena je temeljem financijske potpore

Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta,
Ministarstva zdravlja
i Grada Zagreba.

Pragma*

Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i sporta
Ministarstvo zdravlja

Grad
Zagreb

Evaluacijski upitnik o primjeni školskog kalendara 2016. /17. udruge Pragma

Molimo vas da ispunjavanjem upitnika ocijenite Kalendar i doprinesete poboljšanju kvalitete idućeg školskog kalendara!

Ispunjeni upitnik možete dostaviti Pragmi:

- u obliku fotografije, tako da ga fotografirate (tako da odgovori budu jasno vidljivi) i fotografiju pošaljete e-poštom na: pragma@udruga-pragma.hr
- poštom na: Pragma, Teslina 13, 10 000 Zagreb
- faksom na broj: 01 7789 951
- ispunjavanjem on-line upitnika na stranici: www.udruga-pragma.hr.

1. Podaci o primjeni Kalendara

Vrsta odgojno-obrazovne ustanove:

osnovna škola
srednja škola
učenički dom

Županija odgojno-obrazovne ustanove:

Broj stručnjaka (nastavnika, odgojitelja, stručnih suradnika) koji su koristili Kalendar:

Broj aktivnosti provedenih na temu Kalendara:

Broj sudionika obuhvaćenih aktivnostima:

djece: _____ roditelja: _____

Jeste li u radu s učenicima koristili uvodni tekst i Praktikum:
(u odnosu na vlastite osmišljene aktivnosti)

ništa
malo
donekle
puno

Iz recenzija

▷ I ovaj Pragmin kalendar originalan je, poučan, kreativan uradak koji mlade na inspirativan način usmjerava prema važnim odgojnim temama...
Autori su odabrali različite teme koje su od iznimnog značaja, među kojima je dio tema koje se sustavno nedovoljno obrađuju u redovnom školskom radu. Kroz obilježavanje odabranih datuma ili osoba, autori diskretno osvještavaju i neke uspavane, ali sveprisutne teme. Prijedlogom aktivnosti autori potiču na kreativnost, inovativnost, prihvaćanje neuspjeha kao neizbježnog suputnika u nekim dionicama životnog puta, promiču zdrave stilove života, prihvaćanje sebe i drugoga, bude i razvijaju proaktivnost kod mladih i održavaju životni optimizam i vedar duh, a razrednicima i stručnim suradnicima predstavljaju inspirativno pomagalo za osmišljavanje preventivnog rada s učenicima. Ovgodišnji kalendar pojačano je usmjeren prema razvoju poduzetničke kompetencije, značaj koje se naglašava u svim novijim dokumentima koji se odnose na obrazovne politike...
Kalendar *Živim snove* lijepo se uklapa u redovne školske aktivnosti, obogaćuje ih, oplemenjuje i to je njegova neupitna vrijednost. ◁

Alma Rovis Brandić, mag. paed. soc.,
Agencija za odgoj i obrazovanje

▷ Poduzetnost i osjećaj za inicijativu jedna je od sedam ključnih kompetencija, a razvija se od predškolske dobi. Pritom je važno napomenuti kako to nikako ne znači da sve mlade treba poticati da pokrenu vlastito poduzeće, mada to može biti odlična životna odluka, već poduzetnost znači upravljati svojim životom, hrabro donositi odluke u svim aspektima svojeg života, ne čekati da — umjesto nas — to učini netko drugi, nego preuzeti inicijativu i odgovornost za sebe, za zajednicu u kojoj živimo, biti inovativan, kreativan i konstruktivan. Također je jako važno znati da se poduzetnost može naučiti — samo se 2% cjelokupne populacije rađa s poduzetničkim vještinama, svi mi ostali to možemo naučiti. Nastavnici, pritom, imaju jako važnu ulogu jer stvaraju okruženje za razvoj ove kompetencije...
Vježbe navedene u praktikumu mogu pomoći nastavnicima u kreiranju aktivnosti koje će učiniti proces učenja atraktivnim, zanimljivim i interaktivnim. Pragmin kalendar *Živim snove* je vrlo koristan edukativni materijal koji, kroz niz inspirativnih priča o povijesnim ličnostima i njihovim ustrajnim pokušajima, pokazuje kako ostvariti svoje snove, usmjerava i ohrabruje kako bismo učinili korak naprijed. ◁

Mr. sc. Anny Brusić,
Hrvatska udruga poslodavaca

2. Ocijenite korisnost Kalendara

Sadržaj potiče razvoj poduzetnosti i poduzetničkih vještina kod djece:

1

2

3

4

5

Uvodni tekstovi primjenjivi su za rad s učenicima:

1

2

3

4

5

Praktikum je primjenjiv za rad s učenicima:

1

2

3

4

5

Predložene aktivnosti učenicima su razumljive, jasne:

1

2

3

4

5

3. Za koje teme/aktivnosti s učenicima (i roditeljima) ste najviše koristili Kalendar?

4. Koje su povratne informacije učenika, utjecaj koji su aktivnosti imale na učenike?

5. Vaše primjedbe, prijedlozi i preporuke za poboljšanje Kalendara:

6. Kalendar bih preporučio/-la kao koristan edukativni materijal u odgojno-obrazovnim ustanovama:

DA

NE

Upit za dostavu školskog kalendara 2017./18. poštom

Ukoliko vaša ustanova i ubuduće želi dobivati školske kalendere udruge Pragma poštanskom dostavom, možete nam poslati upit e-poštom ili ispuniti sljedeće podatke:

Puni naziv odgojno—obrazovne ustanove:

Mjesto:

Molimo da nam besplatan primjerak školskog kalendara za 2017./18. godinu dostavite poštom.

Potpis: